

Linköpings kommun
kommun@linkoping.se

Rektorn vid Tanneforsskolan
elisabeth.gabrielsson@linkoping.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Tanneforsskolan
i Linköpings kommun

Tillsyn av Tanneforsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Linköpings kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Tanneforsskolan besöktes av Skolinspektionen den 6 mars 2012.

I Tanneforsskolan genomfördes en begränsad tillsyn som innebär att följande processer har granskats: det systematiska kvalitetsarbetet, arbetet med bedömning och betygsättning, elevers rätt till stöd samt till trygghet och studiero.

Helhetsbedömning

Tanneforsskolan leds av en rektor som tar ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs på skolan under medverkan av lärarna. Elevernas kunskapsresultat är goda. I så stor utsträckning som möjligt undervisas eleverna i mindre grupper. Detta ger goda förutsättningar för att anpassa undervisningen till elevernas behov, både vad gäller särskilt stöd, utmaningar och stimulans.

Skolan har sedan flera år tillbaka arbetat med att utveckla arbetet med bedömningar av elevernas kunskaper, så att bedömningarna ska vara likvärdiga och korrekta. Elevernas kunskaper dokumenteras kontinuerligt, bland annat med hjälp av de pedagogiska planeringar som lärarna utarbetar. Omdömen saknas emellertid för en del ämnen i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna, vilket behöver åtgärdas. De omdömen som skrivs ger mestadels god information om elevens kunskapsutveckling.

Samarbetet i personalgruppen uppges fungera väl, och lärarna beskriver en samsyn i förhållningssättet till eleverna. Lärarna arbetar aktivt med att skapa en trygg miljö för eleverna, såväl på raster som i klassrummet. För att öka trygghet och trivsel genomför skolan exempelvis temadagar och samarbetsövningar, då eleverna delas in i tvärgrupper. Rektorn, skolsköterskan och tre personalrepresentanter utgör skolans "trygghetsgrupp". Gruppen träffas regelbundet för att gå igenom den aktuella situationen på skolan och besluta om eventuella insatser.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Tanneforsskolan i Linköpings kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den 31 augusti 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd. I detta ingår att:

- Säkerställa att det av åtgärdsprogrammet framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).
- Säkerställa att skolan fattar beslut om åtgärdsprogram i enlighet med författningarnas krav (3 kap. 9 § skollagen, 28 kap. 16 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning. I detta ingår att:

- Säkerställa att skriftliga individuella utvecklingsplaner innehåller omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i varje ämne eleven får undervisning i (10 kap. 13 § skollagen).
- Säkerställa att skriftliga individuella utvecklingsplaner sammanfattar vilka insatser som behövs för att eleverna ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har även konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen. Skolinspektionen uppmärksammade att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Då skolan rättat till felet avstår Skolinspektionen från att ingripa i denna del.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Åtgärdsprogrammets innehåll

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Tanneforsskolan utarbetar åtgärdsprogram för elever som ska ges särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av exempel på åtgärdsprogram som utarbetats under läsåret 2011/2012 och bedömer att innehållet i programmen inte helt motsvarar författningarnas krav.

Av åtgärdsprogrammen framgår vilka behoven är och hur de ska tillgodoses. Däremot saknar åtgärdsprogrammen information om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta måste tydligt framgå av ett åtgärdsprogram, redan då beslutet om åtgärdsprogrammet tas. Rektorn måste därför se till att åtgärdsprogrammen utarbetas i enlighet med författningarnas krav.

Beslut om åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn kan delegera denna beslutanderätt, förutom i de fall stödet innebär särskild undervisningsgrupp/enskild undervisning eller anpassad studiegång. Beslutet om att utarbeta åtgärdsprogram måste utformas så att det tydligt framgår att själva åtgärdsprogrammet är en del av beslutet. I beslutet ska också tydligt framgå information om föräldrarnas rätt att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd (besvärshänvisning).

Enligt rektorn och lärare på Tanneforsskolan utreds en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt. Rektorn har delegerat till en speciallärare på skolan att fatta beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Med detta beslut bifogas information till föräldrarna om att beslutet kan överklagas. Därefter utarbetar klassläraren själv eller i samarbete med specialläraren åtgärdsprogrammet. Det fattas inget beslut om innehållet i åtgärdsprogrammet, vilket strider mot författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer att det beslut som specialläraren fattar om att åtgärdsprogram ska utarbetas inte är det formella beslut om åtgärdsprogram som avses i bestämmelsen. Det är därmed inte heller överklagbart.

Vårdnadshavarna får ta del av och diskuterar innehållet i åtgärdsprogrammet vid ett möte med lärare och speciallärare, men åtgärdsprogrammet skickas inte med föräldrarna hem. Enligt rektorn och lärare får rektorn kontinuerligt information om utredningen av elevens behov av särskilt stöd och arbetet med att utarbeta åtgärdsprogrammet.

Under tillsynens handläggningstid har skolan ändrat sina rutiner så att vårdnadshavarna vid ett och samma tillfälle får tillhanda beslutet om att åtgärdsprogram ska utarbetas med tillhörande besvärshänvisning samt det åtgärdsprogram som utarbetats. Det är dock fortfarande inte tydligt att det är själva åtgärdsprogrammet som beslutet gäller. Det är inte heller tydligt för elevens vårdnadshavare att det är själva åtgärdsprogrammet som de har möjlighet att överklaga.

Sammantaget måste rektorn se till att skolan fattar beslut om åtgärdsprogram i enlighet med författningarnas krav.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Vid ämnesövergripande undervisning är utgångspunkten att den individuella utvecklingsplanen ska innehålla skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen i varje ämne som eleven får undervisning i. Det kan dock vara rimligt att i de lägre årskurserna (årskurs 1–3) ge skriftliga omdömen i ämnesblock, om man använder sig av de möjligheter till ämnesövergripande undervisning som kursplanerna ger utrymme för. Det måste i så fall finnas ett omdöme för respektive ämnesblock.

Lärarna på Tanneforsskolan genomför utvecklingssamtal varje termin. Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner som utarbetats på skolan i samband med utvecklingssamtalen.

Av exemplen framgår att eleverna inte under höstterminen 2011 fick skriftliga omdömen i moderna språk i årskurs 6. Enligt rektorn ska denna felaktighet rättas till under vårterminen 2012. Naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen skrivs i ett gemensamt omdöme i exempelvis årskurs 1.

I utvecklingsplanerna som Skolinspektionen tagit del av, framgår inte tydligt de insatser som skolan ska vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. I något fall saknas helt en sammanfattning av de insatser som behövs. Planerna bör konkret beskriva vilka insatser som skolan ska göra, och eventuellt vad eleven och vårdnadshavaren kan göra för att eleven ska ha framgång i skolarbetet.

Sammantaget behöver rektor se till att skriftliga individuella utvecklingsplaner utarbetas enligt författningarnas krav.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Avstår från ingripande:**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Tanneforsskolan har en plan mot kränkande behandling för läsåret 2011/2012. Planen anger generella och mer specifika åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Det saknas emellertid en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Dessutom bör framgå uppgifter om hur skolan ska följa upp akuta åtgärder som vidtas om kränkningar sker.

Under tillsynens handläggningstid har skolans rutiner för akuta insatser vid situationer av kränkande behandling tydliggjorts. Skolan har även fört in en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts. Skolinspektionen avstår därmed från ingripande i denna del.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Skolinspektionen har tagit del av skolans egna sammanställningar över elevernas måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen i årskurs 3 och 5 år 2010 och 2011. Sammanställningarna visar att elevernas resultat i årskurs 3 har förbättrats mellan åren. År 2011 når samtliga elever målen. Även i årskurs 5 är resultaten goda.

I Skolinspektionens enkät riktad till elever i årskurs 5 anger eleverna att de är trygga på skolan. Även rektorn och lärare framhåller att skolan är lugn och trygg för eleverna.

Beskrivning av Tanneforsskolan

Tanneforsskolan ligger relativt centralt i Linköping, med närhet till naturområden intill Stångån. På skolan går knappt 170 elever i förskoleklass och årskurserna 1–6, en klass i varje årskurs. Från och med höstterminen 2011 tillhör verksamheten i "Språksam" skolenheten. "Språksam" riktar sig till elever i förskoleklass och årskurs 1–6 med grav språkstörning.

Skolan är indelad i fyra arbetslag: fritidshem, årskurs 1–3, årskurs 4–6 och "Språksam". Skolan leds av en rektor som också är rektor för intilliggande fritidshem. Fritidshem inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms inte i detta beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Eleonor Duvander och utredare Sofia Lindstrand.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Josefin Brüde Sundin
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Tillsynen inriktas vanligtvis mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**. Utifrån en risk- och väsentlighetsanalys görs i vissa fall en begränsad tillsyn som inte omfattar alla områden.

Skolinspektionens tillsyn avser att visa i vilken utsträckning kommunens verksamhet inom de granskade områdena och vid den aktuella tidpunkten, *avviker* från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Den avser alltså inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i kommunens skolväsende.

Enligt övergångsbestämmelserna i lag om införande av skollagen samt i skolförordningen ska vissa bestämmelser om betyg i 2010 års skollag och 2011 års skolförordning inte tillämpas för elever i årskurs 9 under läsåret 2011/2012. Istället gäller bestämmelser i 1994 års grundskoleförordning. Enligt övergångsbestämmelsen i förordning om den nya läroplanen (Lgr 11) ska förordningen om 1994 års läroplan (Lpo 94) fortsätta gälla för elever i årskurs 9 i grundskolan under läsåret 2011/2012. Till följd av övergångsbestämmelserna redovisas även de bestämmelser som gäller för elever i årskurs 9 i författningshänvisningarna.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den aktuella skolan redovisas.¹ Skolinspektionens bedömning av kommunens ansvarstagande för förskola och annan pedagogisk verksamhet, fritidshem och vuxenutbildning redovisas i separata beslut. Iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen sammanställs i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat, samt på den information som inhämtas via intervjuer och observationer under Skolinspektionens besök i verksamheten. I underlaget ingår också en enkätundersökning riktad till elever, föräldrar och personal genomförd i Skolinspekt-

¹ Samtliga beslut går att finna på Skolinspektionen hemsida: www.skolinspektionen.se.

ionens regi.² Även information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Företrädare för kommunen ges möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter innan Skolinspektionen fattar beslut. Alla beslut kompletteras också med en muntlig återrapportering till företrädare för kommunen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor/förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

² Resultat från enkätundersökningen återfinns för respektive skola i Skolverkets databas SIRIS, se www.skolverket.se.